

Казвате: Буквално ли да разберемъ това, или по смисълъ, идейно? Кое разбиране е буквално и кое — идейно? Когато предавамъ нѣщо буквално, това значи, че ви давамъ хиляда лева на ваше разположение; когато ви говоря идейно, само на думи ви давамъ сто хиляди лева. Ще кажете, че това е материалистично схващане. Материалистично схващане е, но ако ви дамъ сто хиляди лева, или ще ги върнете, или нѣма да ги върнете. Търговецътъ, който продава стоката си, е материалистъ. Той купува и продава. Въ идейното разбиране площта на човѣшката дейность е голѣма, широка. Ти сѣнешъ въ земята, но имашъ вѣра, че тя ще даде жито. Плодътъ, който се реализира отъ нивата, подразбира материалистичното схващане. Въ това схващане на нѣщата има известно ограничение. Докато е въ поезията, човѣкъ има идейно разбиране за живота. Щомъ влѣзе въ прозата, той има материалистично разбиране за живота. Нещастията въ живота сж въ прозата, въ материалния свѣтъ. Въ този свѣтъ ние дохождаме до резултатитѣ на нѣщата, а въ идейния — до възможноститѣ за тѣхното реализиране. Това сж два процеса, които трѣбва да имаме предъ видъ. Следователно, едновременно човѣкъ трѣбва да бжде материалистъ — въ тѣсенъ смисълъ на думата и идеалистъ — въ широкъ смисълъ. Човѣкъ едновременно може да бжде и вѣрващъ, и безвѣрникъ. Напримѣръ, когато отричамъ вашитѣ грѣхове, азъ съмъ безвѣрникъ; когато вѣрвамъ, че правите грѣхове, че сте грѣшни хора, азъ съмъ вѣрващъ. Въ сжщность, по отношение на вашитѣ грѣхове азъ трѣбва да бжда безвѣрникъ, а по отношение на вашитѣ добродетели трѣбва да бжда вѣрващъ. Когато нѣкой казва, че е безвѣрникъ по отношение на престѣпленията въ свѣта, казвамъ: Ти си отличенъ човѣкъ! Каже ли, че вѣрва въ доброто, той е вѣрващъ. Приятно е да срещнешъ такъвъ безвѣрникъ и такъвъ вѣрващъ.

Христосъ казва: „Работете за храна, която трае за животъ вѣченъ“. Ние трѣбва да работимъ за вѣчния принципъ, да изучаваме неговитѣ прояви. Той не иска отъ насъ вѣра, но приложение. Всѣки день носи своитѣ задачи, за реализирането на които се изисква знание и разумность. Не е достатъчно да имате вѣра, но да познавате Бога. Учени, философи, религиозни, учители, адепти сж дали опредѣление за Бога,